

Årsrapport 2022

Färdtjänstnämnden

Färdtjänstnämnden

Årsrapport 2022
Färdtjänstnämnden

Revisorerna i revisorsgrupp III beslutade vid sitt möte den 2023-03-28 överlämna rapporten till färdtjänstnämnden för kännedom och möjlighet till yttrande senast 2023-08-31.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Anders Lönn
ordförande

Karelia Pagan
sekreterare

Sammanfattning – Färdtjänstnämnden

I den årliga revisionen prövas om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig samt om räkenskaperna är rättvisande.

Bedömning för år 2022

	Tillfredsställande	Inte helt tillfredsställande	Otillfredsställande
Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	X		
	Tillräcklig	Inte helt tillräcklig	Otillräcklig
Intern styrning och kontroll	X		
	Rättvisande	Inte rättvisande	
Räkenskaper	X		

Enligt beslut från fullmäktige upphörde färdtjänstnämnden den 31 december 2022. Verksamheten flyttar till trafiknämnden.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämndens ekonomiska resultat är 292 mnkr, vilket är 288 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav. Revisionen konstaterar att fullmäktiges mål om en ekonomi i balans därmed uppnåtts.

Majoriteten av fullmäktiges mål och uppdrag har uppnåtts respektive genomförts. Nämnden uppfyller fyra av sju mål, ett mål är delvis uppfyllt och två mål uppfylls inte. Måluppfyllelsen har koppling till det pga. pandemin minskade resandet med färdtjänst. Det verksamhetsmässiga resultatet, har i huvudsak uppnåtts.

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet bedöms, utifrån genomförd granskning, sammantaget som tillfredsställande.

Intern styrning och kontroll

Färdtjänstens verksamhet har påverkats av pandemin genom ett minskat resande jämfört med budgeterade nivåer. Färdtjänstverksamheten har också fram till februari 2022 bistått regionen genom att utföra uppdrag åt hälso- och sjukvårdsnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset. Nämnden har även fattat beslut om, och betalat ut, ekonomisk ersättning till leverantörer med hänvisning till att det annars fanns en överhängande risk för konkurser och företagsnedläggningar av åkerier.

Revisionen granskat nämndens hantering av informationssäkerhet. Det pågår i dagsläget ett omfattande utvecklingsarbete på trafikförvaltningen gällande

informationssäkerhet inklusive införande av ett ledningssystem. Revisionen ser positivt på det utvecklingsarbetet som pågår och kommer följa arbetet på trafiknämnden inklusive färdtjänstverksamheten. Revisionen ser även positivt på att färdtjänstnämnden under 2022 färdigställt utvecklingsplan färdtjänst, vilket revisionen tidigare rekommenderat.

Den interna styrningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara tillräcklig.

Räkenskaper

Årsbokslutet är i allt väsentligt upprättat enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning. Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Innehåll

1	Årlig granskning	1
2	Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	2
2.1	Ekonomiskt resultat	2
2.2	Verksamhetsmässigt resultat	3
3	Intern styrning och kontroll	5
3.1	Ekonomi- och verksamhetsstyrning	6
3.2	Bisysslor och jäv	7
3.3	Informationssäkerhet	10
3.4	Avrapporterade granskningar i delrapport	12
3.5	Granskningar utan väsentliga iakttagelser	13
3.6	Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer	13
4	Räkenskaper	14
4.1	Årsbokslut inklusive verksamhetsberättelse (förvaltningsberättelse)	14
Bilaga 1	Sammanställning och uppföljning av rekommendationer till nämnden/styrelsen	
Bilaga 2	Sammanställning och uppföljning av rekommendationer till ledningen	
Bilaga 3	Bedömningsmål och bedömningskriterier	

1 Årlig granskning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Den årliga revisionen omfattar granskning och bedömning inom följande områden:

- Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat
- Intern styrning och kontroll
- Räkenskaper

Färdtjänstnämnden (FTN) ansvarar för särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder¹ i regionen. I nämndens uppdrag ingår bl.a. att upphandla och förvalta avtal rörande färdtjänstverksamhet samt att besluta i enskildas ärenden rörande tillstånd till färdtjänst. Fullmäktige har i reglemente beslutat att nämnden ska köpa sitt förvaltningsstöd av trafiknämnden och att nämnden ska ha ett färdtjänstutskott. Enligt beslut från fullmäktige upphörde färdtjänstnämnden 31 december 2022. Verksamheten flyttar till trafiknämnden.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, regionens regler och anvisningar samt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupperna och revisorskollegiet.

I granskningen har revisorerna biträtts av regionens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Nils-Dawid Tiderman m.fl. vid revisionskontoret. Räkenskapsrevisionen har genomförts av konsult från KPMG med huvudansvarig revisor Johan Rasmusson m.fl.

Revisorernas granskningsuppdrag utförs dels i form av basgranskning som årligen genomförs på alla nämnder/styrelser, dels genom fördjupad granskning av specifika områden utifrån en risk- och väsentlighetsanalys.

Revisorerna har presidie möten med nämnden för dialog vartannat år, senast under 2021.

Ett utkast av årsrapporten har stämts av med förvaltningsledningen.

¹ Enligt lagen (1997:736) om färdtjänst, gällande avtal mellan Region Stockholm och länets kommuner, samt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik vad avser färdtjänstresor.

2 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämnden uppnått fullmäktiges resultatkrav och övriga ekonomiska samt verksamhetsmässiga mål. Bedömningen omfattar även om nämnden genomfört givna uppdrag samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3.

2.1 Ekonomiskt resultat

	Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Resultaträkning (mnkr)			
Verksamhetens intäkter	1 795	1 923	2 088
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar och finansnetto	- 1 787	-1 631	-1 717
Årets resultat	4	292	370
Balansomslutning (mnkr)	354	398	746

2.1.1 Resultat 2022

Nämndens ekonomiska resultat uppgår till 292 mnkr, vilket är 288 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav. Fullmäktige har beslutat² att coronarelaterade merkostnader och intäktsbortfall ska undantas vid avstämningen av resultatkravet för samtliga nämnder och bolag. Nämndens merkostnader och minskade intäkter under 2022 är marginella och uppgår endast till 40 tkr.

Revisionen konstaterar att fullmäktiges mål om en ekonomi i balans uppnåtts.

2.1.2 Jämförelse med budget 2022

Verksamhetens **intäkter** uppgår till 1 923 mnkr, vilket är 128 mnkr (7,1 procent) högre än budgeterat. Resenärsintäkterna överstiger budgeterad nivå med 17 mnkr (10,2 procent). Även intäkterna för sjukresor och tjänsteresor överstiger budgeterad nivå med 18 mnkr (4,3 procent). De ökade intäkterna beror i huvudsak på att färre personer når upp till högkostnadsskyddet, beroende på lägre resande, vilket ökar resenärsintäkterna.

Intäkter från sjuk- och tjänsteresor utgörs i huvudsak av försäljning av tjänster, exempelvis administrativa kostnader vid vidarefakturerings av sjuk- och tjänsteresor. Detta har genererat högre intäkter gentemot budget (18 mnkr). Avvikelsen motverkas delvis av att intäkter för tjänsteresor understiger budget (1 mnkr).³

² RS 2021-0062 och RS 2021-0685

³ Trafikkostnaderna för sjukresor överstiger budget pga. högre taxi-index vilket genererar högre intäkter från hälso- och sjukvårdsnämnden.

Posten övriga intäkter överstiger budget med 93 mnkr. Detta beror i huvudsak på vidarefakturerade kostnader för uppdrag utförda åt hälso- och sjukvårdsnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset.⁴ Motsvarande kostnad återfinns under köpt färdtjänsttrafik, varför påverkan är resultatneutral. Avvikelsen består även av vidarefakturerade kostnader till AB SL för den linje- lagda närtrafiken då överflyttningen av linjer har försenats.

Verksamhetens **kostnader**, exklusive avskrivningar och finansiella poster, uppgår till 1 624 mnkr, vilket är 163 mnkr (ca 9,1 procent) lägre än budgeterat.

Kostnaden för köpt färdtjänsttrafik understiger budgeterad nivå med 203 mnkr och kostnaden för tjänsteresor understiger budget med 1 mnkr. De lägre kostnaderna beror främst på minskat resande med färdtjänst- och rullstoltaxi. Kostnaderna för sjukresor överstiger budget med 32 mnkr, vilket främst är hänförligt till en höjning av taxi-index. Detta i enlighet med det beslutade drivmedelsstödet vilket inneburit att pris per resa är högre än budgeterat (se avsnitt 3.1).

Övriga kostnader överstiger budget med 9 mnkr, avvikelsen beror främst på ökade kostnader för specialistkonsulter för färdtjänstens system. Avvikelsen motverkas delvis av lägre kostnader för drift- och underhåll främst beroende på uteblivna underhållsarbeten på grund av att lanseringen av det nya tillståndssystemet har senarelagts.

Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens verksamhetsberättelse.

2.1.3 Investeringar

Årets investeringar uppgår till 60,8 mnkr, att jämföra med fullmäktiges budget på 51 mnkr, vilket ger en upparbetningsgrad på 119,2 procent. Budgetavvikelsen beror på att ytterligare 13 mnkr behövdes för att färdigställa projektet *nytt systemstöd färdtjänst* (se avsnitt 3.4.2).

2.1.4 Bedömning av ekonomiskt resultat

Revisionen bedömer att fullmäktiges mål om ekonomi i balans har uppnåtts i och med att nämndens resultat överstiger resultatkrav med 288 mnkr. Avvikelsen beror på minskat resande orsakat av pandemin, vilket lett till ökade intäkter och minskade kostnader.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

2.2.1 Måluppfyllelse

Nämnden uppger att samtliga indikatorer för det nämndspecifika målet *Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar*, påverkats av pandemin. Målnivåerna har uppnåtts för

⁴ Ambulanssjukvård och PCR-tester

en av två fullmäktige beslutade indikatorerna för målet. För den nämndbeslutade indikatorn uppnås inte målnivån.

För den av fullmäktige uppsatta indikatorn *Nöjda resenärer* anges att en bidragande orsak till måluppfyllnad sannolikt är pandemin. Detta eftersom pandemin inneburit borttagande av samplanering under hela året⁵. (Se även avsnitt 3.1). För fullmäktiges indikator *Trygga resenärer* har pandemin påverkat indikatorn negativt genom en sämre tidspassning på grund av färre tillgängliga bilar, och målnivån för indikatorn uppnås inte.

Även för den nämndbeslutade indikatorn *punktlighet* anges pandemin haft en negativ effekt. Minskningen av resor har påverkat bolagens fordonsflotta genom att tillgängliga fordon för färdtjänst och sjukresor minskat, vilken påverkat indikatorn negativt. Den sammantagna effekten av pandemin blir att nämnden delvis uppnår målet. Det av fullmäktige beslutade målet en ekonomi i balans uppnås (se avsnitt 2.1)

Den pågående pandemin har påverkat måluppfyllelsen i synnerhet när det gäller målet Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar. Den sammantagna effekten av pandemin blir att nämnden delvis uppnår målet.

Fyra av fullmäktiges mål för verksamheten är uppfyllda, ett mål är delvis uppfyllt. Två mål är inte uppfyllda⁶.

Måluppfyllelsen har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredsställande sätt i verksamhetsberättelsen.

2.2.2 Uppdrag från fullmäktige

Nämnden har fått i uppdrag av fullmäktige att undersöka hur färdtjänsten bättre ska möta resenärer med särskilda behov. Uppdraget redovisas som avslutat eftersom en utvecklingsplan för färdtjänsten har färdigställts under 2022.

När det gäller uppdraget från regionfullmäktige att utreda hur resegarantin ska utvecklas har revisionen tidigare framhållit⁷ att uppdraget inte kan anses vara slutfört trots att nämnden rapporterat uppdraget som avslutat i samband med verksamhetsberättelsen 2019. År 2020 beslutade nämnden om ett nytt uppdrag *för att utreda hur resegarantin fortsatt kan utvecklas*. Av nämndens delårsrapport framgår att utredningen har genomförts under 2022.

⁵ FTN 2020-0036

⁶ Målen Hög innovations- och digitaliseringsgrad och Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare, indikatorer följs upp samlat under trafiknämnden.

⁷ Regionrevisorerna årsrapport färdtjänstnämnden 2019

2.2.3 Produktion

Nämnden rapporterar att det totala antalet resor inom färdtjänst (inklusive sjuk- och tjänsteresor) har ökat med 2,4 procent i jämförelse med föregående år, vilket främst berott på att pandemi-restriktionerna helt togs bort i februari 2022.

Antalet utförda resor med färdtjänst-taxi understiger dock budget med 10 procent. Även antalet utförda sjukresor för taxi har varit 0,5 procent lägre än budgeterat och antal resor för rullstolstaxi har minskat mot budget med 1 procent. Nämnden rapporterar även att antalet tjänsteresor har minskat med 15 procent jämfört med budgeterad nivå.

Av nämndens verksamhetsrapport framgår att resenärer med tillstånd för färdtjänst har minskat med 1 procent jämfört med föregående år och uppgår till 62 564 tillstånd.

Nämnden rapporterar att kostnad per resa uppgick till 425 kr vilket är 5,5 kr högre än föregående år. Detta uppges främst bero på högre taxi-index än föregående år, vilket ger högre kostnader för både färdtjänst-taxi och rullstolstaxi.

Avvikelsena mot budget uppges främst bero på att pandemin har inneburit ett minskat antal resenärer och minskning av antalet resor under en längre tid. Efter att restriktionerna släpptes den 9 februari 2022 har dock resandet ökat.

Bedömning

Revisionen noterar i likhet med föregående år, att resandet inom färdtjänsten minskat jämfört med budgeterade nivåer på grund av pandemin, vilket medfört att också nämndens kostnader för köpt trafik blivit lägre.

2.2.4 Bedömning av verksamhetsmässigt resultat

Det verksamhetsmässiga resultatet har i huvudsak uppnåtts. Revisionen konstaterar att pandemin har haft en till viss del positiv effekt på nämndens möjlighet att uppnå det verksamhetsmässiga resultatet. Det är viktigt att nämnden fortsätter att arbeta aktivt med måluppfyllelse eftersom det, när resandet förändras, finns risk för att nämndens måluppfyllelse påverkas negativt.

3 Intern styrning och kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur nämnden tar ansvar för att det finns en intern styrning och kontroll som leder till måluppfyllelse och regelefterlevnad. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3.

3.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning

Pandemin har påverkat färdtjänstens verksamhet genom att resandet har minskat. Samtliga restriktioner togs bort i februari 2022 och resandet har därefter totalt sett ökat jämfört med föregående år.

Nämnden har i delrapporten för 2022 prognostiserat årets resultat till 292 mnkr, exklusive coronarelaterade nettomerkostnaderna och intäktsbortfall. Det prognosticerade resultatet överensstämmer med utfallet för helåret som uppgick till 292 mnkr.

Färdtjänstverksamheten har på grund av coronapandemin delvis ställt om och bistått regionen med ambulanssjukvård och PCR-tester. Detta uppges dock inte ha påverkat nämndens ekonomiska resultat och har genomförts med utgångspunkt i nämndens befintliga avtal med taxiåkerier. Uppdraget för PCR-tester avslutades 8 februari och uppdraget för liggande transporter den 20 mars 2022.

Färdtjänstnämnden har sedan år 2020 löpande fattat beslut om olika riktade stöd till taxibranschen, bland annat riktat till specialfordon, såsom rullstol-taxi samt bårtaxi. Vissa trafikformer har vid behov ersatts med upp till 80 procent av 2019 års intäkter. Under 2022 har dessa beslut förlängts för bårtaxi (jan-dec)⁸. Dessa utgifter har rymts inom den befintliga budgeten och har inte påverkat nämndens resultat negativt.

Färdtjänstnämnden har även fortsatt beslutat om borttagande av samplanering under 2022 med anledning av pandemin (jan-sept)⁹, i likhet med 2021. Den 1 oktober 2022 infördes åter det samplanerade resandet.

Beslut har även tagits om stöd till leverantörer som kompensation för stigande bränslekostnader.¹⁰ Stödet utgår genom en tidigarelagd indexuppräknings. Taxiindex reglerades med 6,1 procent i april och i september reglerades index med 5,1. Index justeras i normalfallet för helåret den första april. Nämnden rapporterar att utan åtgärd riskerar de ökade bränslekostnaderna att sänka lönsamheten för åkare och ytterligare minska tillgången på bilar och därigenom ytterligare försämra tidpassning. När den ordinarie indexuppräknings för helåret sker så kommer den tidigarelagda indexjusteringen att inkluderas. Dessutom tillåter nu färdtjänstverksamheten att bilar kan vara sju år gamla i stället för de sex som står i befintligt avtal, för att ytterligare öka tillgången på fordon.

Pandemin har fortsatt haft en effekt på nämndens måluppfyllelse. Dels genom att pandemin påverkat tillgången på fordon negativt, och då påverkat indikatorn trygghet negativt. Pandemin har dock inneburit att nämnden fattat beslut om borttagande av samplanerat resande, vilket påverkat kundnöjdhet positivt. Nämndens möjlighet att uppnå det ekonomiska resultatet har även

⁸ FTN 2020-0046

⁹ FTN 2020-0036

¹⁰ FTN 2022-0019

påverkats positivt genom det minskade resandet, vilket lett till minskade utgifter och något ökade intäkter.

Under 2022 har projekt nytt systemstöd färdtjänst lanserats enligt förnyad tidsplan (se avsnitt 3.4.2). Lanseringen gick till stora delar enligt plan men vissa driftstörningar uppstod, i synnerhet inom området för ekonomihantering. Förvaltningens möjlighet att fakturera genom systemet i samband med årsbokslutet påverkades. Problematiken kunde dock hanteras genom manuella bokningar.

Bedömning

Revisionen noterar att pandemin har haft påverkan på nämndens verksamhet och måluppfyllelse. Revisionen ser positivt på att nämnden slutför lanseringen av nytt systemstöd färdtjänst. Revisionen vill dock framhålla att förvaltningen framöver anpassar tidpunkt för driftsättning av nya IT-system utifrån verksamheten och kritiska deadlines. Detta för att minimera risken för driftstörningar.

3.2 Bisysslor och jäv

Revisionen har granskat om färdtjänstnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll med avseende på anställdas bisysslor och jäv. Granskningen syftar även till att bedöma om nämnden har tillräckliga rutiner för hanteringen av ledamöters jäv.

Enlig Lag (1994:260) om offentlig anställning, (LOA) § 7, § 7a-d har varje nämnd till uppgift att ha en tillräcklig intern kontroll när det gäller anställdas bisysslor. Med bisyssla menas varje syssla, tillfällig eller stadigvarande, som utövas vid sidan av anställningen och som inte är hänförlig till privatlivet. Det kan innebära att man arbetar extra i en annan anställning, utövar uppdrag eller bedriver egen verksamhet vid sidan av sitt ordinarie arbete. Även extra arbete för huvudarbetsgivaren kan vara bisyssla. Det spelar ingen roll om bisysslan ger ekonomisk ersättning eller inte. En bisyssla i sig behöver inte vara olämplig, utan kan i många fall vara positiv även för arbetsgivaren.

Av granskningen framgår att det är tillåtet för en anställd inom regionen att ha en bisyssla, men det finns vissa kriterier för när en bisyssla är otillåten¹¹. Otillåtna bisysslor regleras, förutom i LOA, i kollektivavtalet Allmänna bestämmelser (AB). Vad som karakteriserar otillåtna bisysslor framgår av den regionövergripande riktlinjen *Tillämpningsanvisningar Bisyssla Stockholms läns landsting*¹².

¹¹ Det finns tre typer av bisysslor som är olämpliga: Arbetshindrande bisysslor, Konkurrerande bisysslor, Förtroendeskadliga bisysslor

¹² RK 2017-1339

Av granskningen framgår att trafikförvaltningen¹³ har fastställda lokala riktlinjer¹⁴ och rutiner för de anställdas ansvar att lämna in uppgifter om bisysslor, definitionen av otillåtna bisysslor och hur bedömningen av bisysslor ska göras. Förvaltningen har även informationsmaterial och rutiner¹⁵ för jäv som anger att förtroendevalda och anställda har skyldighet att anmäla jäv och att de inte får delta i handläggning eller beslutsfattande i ärenden de har intressen inom.

I delegationsordningen¹⁶ framgår vem som är behörig att fatta beslut i personalärenden som rör anställning, anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor. Däremot omnämns inte bisysslor specifikt.

Vidare framgår av granskningen det inte finns någon dokumenterad riktlinje eller rutin som tydliggör vem som ansvarar för att kontrollera att medarbetarna har rapporterat in sina eventuella bisysslor, hur det ska gå till eller med vilken frekvens.

Granskningen visar att det inte genomförs kontroller gällande de anställdas bisysslor och jäv, utöver informell kontroll genom fråga vid planerings- och utvecklingssamtalet, samt vid anställningsintervju. Revisionen noterar att det inte finns något dokumenterat stödmaterial, i form av exempelvis checklistor, för chefernas bedömning av otillåtna bisyssla. Det framgår inte heller av delegationsordning eller beslutsordning vem som har ansvar att bedöma och kontrollera medarbetares bisysslor.

Inom ramen för granskningen har en webbaserad enkät med frågor om rutiner, hantering och kännedom om anställdas bisysslor och jäv skickats ut till samtliga chefer inom trafikförvaltningen, inklusive sektion färdtjänst. Totalt 106 personer omfattades av enkäten. Enkäten hade en svarsfrekvens på 75 procent. Av enkätsvaren framgår att majoriteten av cheferna upplever att det finns tydliga riktlinjer och rutiner för hantering av bisysslor samt att de upplever att de har god kännedom om dem. Från fritextsvaren i enkäten uttrycks önskemål om tydliggörande i riktlinjerna om vad som kan anses utgöra förtroendeskadliga eller olämpliga bisysslor. Av enkätsvar framgår att flera chefer, men inte alla, tar upp frågan om bisysslor vid medarbetarsamtal och arbetsplatsträffar. Däremot har endast drygt hälften av cheferna själva fått frågan om bisyssla under de tolv senaste månaderna.

Granskningen visar att över en tredjedel av cheferna svarade att de endast instämmer till viss del, inte alls eller är osäkra/inte vet, på frågan om det finns tydliga riktlinjer och rutiner som beskriver hantering av jäv samt har kännedomen om dessa.

¹³ Färdtjänstnämnden har ingen egen personal, nämnden köper förvaltningsstöd av trafiknämnden

¹⁴ Rutin bisysslor –Trafikförvaltningens chefshandbok

¹⁵ Rutin jävsförhållanden, Trafikförvaltningens förhållningssätt avseende muta och andra oegentligheter, TN-S-1452596

¹⁶ RK 2014-0104

Inom ramen för granskningen har även en dataanalys genomförts. Dataanalysen syftade till att granska förekomsten och hanteringen av bisysslor i form av engagemang i organisationer av näringskaraktär. Dataanalysen utgick från aktuellt personalregister över samtliga tillsvidareanställda inhämtat från förvaltningen¹⁷. Personalregistret kontrollerades mot Bolagsverkets register. Utifrån identifierade bisysslor har analys samt stickprov genomförts genom att undersöka om bisysslan är anmäld och registrerad i systemet Heroma.¹⁸ Stickprovsresultatet visade att endast 24 procent är korrekt hanterade med registrering i Heroma med rätt bisyssla.

Med utgångspunkt i ovan dataanalys gjordes en kontroll mot förvaltningens leverantörsregister för att undersöka om det finns anställda med bisyssla hos någon av förvaltningens leverantörer. Av 30 stickprov var det tre bolag som återfanns i förvaltningens leverantörsregister. Stickprov genomfördes på samma sätt här, men med en fördjupad kontroll av tre leverantörsfakturor från respektive leverantör i urvalet i syfte att undersöka om den anställde attesterat fakturan eller stått som referens på fakturan. Inga utbetalningar hade dock gjorts till någon av leverantörerna under granskningsperioden.

Av enkätsvaren framgår att majoriteten av förvaltningens chefer upplever ett tillräckligt stöd i hanteringen av otillåtna bisysslor. Ungefär var femte chef upplever dock inte detta. Av granskningen framgår vidare att anställdas bisysslor, enligt rutin, ska dokumenteras i Heroma och att majoriteten av cheferna är medvetna om detta. Utdrag från systemet visar dock att nästan var femte anställd i förvaltningen inte har besvarat frågan om bisyssla i Heroma.

3.2.1 Bedömning

Revisionen bedömer att trafiknämnden¹⁹ bör stärka den interna kontrollen med avseende på hanteringen av de anställdas bisysslor och jäv. Revisionen bedömer att nämnden har tillräckliga rutiner för hanteringen av ledamöters jäv.

Bland annat anser revisionen att det bör bli tydligare vem som har behörighet att besluta i ärenden kopplat till medarbetares bisysslor, t.ex. i delegations- eller beslutsordningen. Revisionen bedömer vidare att alla bisysslor inte dokumenteras och därmed inte heller bedöms. Revisionen menar också att instruktioner och kriterier för bedömning av bisysslor behöver utvecklas för att tydliggöra vilka bisysslor som är tillåtna och otillåtna.

¹⁷ Exklusive anställda inom förvaltningen för utbyggd tunnelbana

¹⁸ Totalt genomfördes trettio stickprov

¹⁹ Enligt beslut från fullmäktige upphörde färdtjänstnämnden den 31 december 2022. Verksamheten flyttar till trafiknämnden.

Rekommendationer

- Trafikförvaltningens ledning bör förtydliga vilken funktion som har behörighet att besluta om medarbetares bisysslor och ansvarar för att följa upp dessa.
- Trafikförvaltningens ledning bör införa kontroller för att säkerställa att samtliga bisysslor är anmälda, registrerade och bedömda i systemet.
- Trafikförvaltningens ledning bör införa kontroller för att säkerställa följsamheten till regelverkets anvisningar när det gäller bedömning av otillåtna bisysslor.
- Trafikförvaltningens ledning bör förtydliga riktlinjer och rutiner för hanteringen av jäv samt säkerställa att dessa är kända hos förvaltningens chefer och medarbetare.

3.3 Informationssäkerhet

Av fullmäktiges riktlinje för informationssäkerhet²⁰ framgår att varje nämnd och styrelse systematiskt ska styra och leda sitt informationssäkerhetsarbete i ett ledningssystem inom sitt verksamhetsområde. Det lokala ledningssystemet ska säkra ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och en riskavvägd skydds nivå i verksamheten. Revisionen har tidigare granskat²¹ färdtjänstnämndens arbete med informationssäkerhet och då lämnat rekommendationer till nämnden gällande behov av framtagande av styrande dokument²², rapporteringsvägar för informationssäkerhetsansvarig²³ och rapportering av informationssäkerhetsarbetet till nämnd²⁴. Mot bakgrund av ovan har revisionen granskat nämndens arbete med informationssäkerhet i syfte att bedöma om nämnden säkerställer en tillräcklig styrning och kontroll.

Färdtjänstnämnden har ingen egen personal utan köper sitt förvaltningsstöd av trafiknämnden. Detta inkluderar organisationen av, och stöd för informationssäkerhet på trafikförvaltningen. De styrande dokument som trafikförvaltningen utgår ifrån gällande arbetet med informationssäkerhet är bland annat *riktlinje informationssäkerhet* och *policy informationssäkerhet*²⁵. Lokala

²⁰ RS 2020-0148

²¹ Landstingsrevisorerna, årsrapport trafiknämnden, 2019

²² Rekommendation 37687; Nämnden bör, utifrån den egna organisationens behov, inventera och fatta beslut om styrande dokument för informationssäkerhet.

²³ Rekommendation 37689; Nämnden bör säkerställa att trafiknämnden för deras räkning tillförsäkras att ansvariga för informationssäkerhetsarbetet ges mandat att kunna rapportera direkt till ledningen.

²⁴ Rekommendation 37688; Nämnden bör regelbundet följa upp status på informationssäkerhetsarbetet.

²⁵ RS2020-147 är del i del i verksamhetsskyddspolicyn

styrande dokument innefattar bland annat *handlingsplan informationssäkerhet*²⁶, *rutin för styrning av åtkomst och vägledning informationssäkerhet*.²⁷ Ett flertal lokala styrdokument är även under framtagande i det utvecklingsarbete som beskrivs nedan. Av granskningen framgår att färdtjänstens verksamhet är en integrerad del av trafiknämndens styrande dokument för informationssäkerhet, och anpassade efter färdtjänsten verksamhetsområde.

Granskningen visar vidare att det pågår ett omfattande utvecklingsarbete gällande IT-organisationen inom trafikförvaltningen. I detta arbete ingår informationssäkerhet. En ny IT-avdelning har bland annat bildats. Ett nytt ledningssystem för informationssäkerhet²⁸ håller även på att införas. Förvaltningen arbetar med ett antal aktiviteter i en prioriterad ordning inom ramen för detta arbete. Arbetet är uppdelat i flera faser, fas 1 pågår. Denna fas består i att ta fram en lägesbild och inventering av systemen på förvaltningen, där färdtjänstens system ingår. Förvaltningen har under 2022 arbetat med att skapa rätt förutsättningar för systematiska och strukturerade kontroller av regelefterlevnad, med bland annat etablering av processen för efterlevnadskontroll, på teknik- och verksamhetsnivå. Löpande digitala utbildningsinsatser har även genomförts med samtliga anställda. Ett utvecklingsarbete med risker kopplat till informationssäkerhet pågår även. Idag tas dessa risker fram inom ramen för det ordinarie riskarbetet, men planen framåt är att det ska bli en separat rapportering till trafikförvaltningens ledning. Utvärdering av risker kommer fortsatt ske inom ramen för det ordinarie riskarbetet. Roll- och ansvarsfördelning gällande informationssäkerhetsarbetet är i dagsläget under utveckling i och med att den nya IT-organisationer tar form.

Av granskningen framgår vidare att trafikförvaltningen som helhet i dagsläget inte har en komplett och uppdaterad förteckning av system inklusive säkerhetsklassning. Detta ingår i det pågående utvecklingsarbetet, och målet är att det ska ske en årligt återkommande inventering och klassning av samtliga system inom trafikförvaltningen. Dessa inventeringar ska utföras lokalt på avdelningar och sektioner, med stöd från informationssäkerhetsansvarig. På sektion färdtjänst finns inte heller en uppdaterad informationssäkerhetsklassning av samtliga system. Istället har man har satt den högsta klassningen på samtliga system, för att ha en säkerhetsmarginal. Senaste uppdatering av inventering och klassningar gjordes 2020.

Enligt fullmäktiges riktlinje informationssäkerhet ska varje nämnd och bolag ha en lokal handlingsplan för informationssäkerhet. Färdtjänstnämnden har ingen egen sådan utan ingår i trafikförvaltningens handlingsplan som omfattar hela förvaltningen. Av granskningen framgår att handlingsplanen för 2022 har tagit fasta på att sätta styrande regler på plats i och med de ändringar som sker gällande regionens ledningssystem för informationssäkerhet.

²⁶ TN-S-2172704

²⁷ TN-S-2248017

²⁸ Även kallat LIS

Av granskningen framgår vidare att ansvarig för informationssäkerhet på sektion färdtjänst har fått mandat att rapportera större avvikelser i arbetet med informationssäkerhet direkt till förvaltningschefen för trafikförvaltningen. Detta i enlighet med riktlinje informationssäkerhet.

Bedömning

Revisionen ser positivt på det utvecklingsarbete som pågår gällande IT-organisation och informationssäkerhet, och kommer följa arbetet på trafiknämnden inklusive färdtjänstverksamheten. Två rekommendationer utgår²⁹ med anledning av att färdtjänstnämnden upphör. En rekommendation bedöms som åtgärdad³⁰.

3.4 Avrapporterade granskningar i delrapport

Delar av årets granskning har tidigare avrapporterats i delrapporterings-PM. Nedan sammanfattas väsentliga iakttagelser från denna rapport.

3.4.1 Granskning av styrande dokument

Revisionen har granskat färdtjänstnämndens beslut gällande styrande dokument. Enligt reglemente ska nämnden köpa förvaltningsstöd av trafiknämnden. Färdtjänstnämnden har ingen egen personal och är därför helt beroende av trafiknämnden för att fullgöra sina uppgifter gentemot fullmäktige.

Granskningen visar att de grundläggande dokumenten för nämndens styrning som krävs enligt fullmäktiges policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt färdtjänstlagen³¹, finns framtagna och beslutade av färdtjänstnämnden³².

3.4.2 Granskning av nytt systemstöd färdtjänst

Projektet nytt systemstöd för färdtjänst har varit drabbat av olika förseningar och problematik sedan genomförandebeslut togs av trafiknämnden 2016.³³ Som revisionen tidigare rapporterat³⁴ beslutade färdtjänstnämnden under 2021 att säga upp avtalet med dåvarande leverantör och att trafikförvaltningen själva skulle överta leveransansvaret för projektet.³⁵ Enligt nytt genomförandebeslut, som togs i nämnden 29 september 2021, blev ny total budgetram för projektet 193,5 mnkr³⁶.

Nämnden rapporterade att projektet har status röd för kostnad då projektet är beroende av att investeringsramen för 2022 om 51 mkr utökas med 13 mkr

²⁹ Rekommendation 37687, 37688

³⁰ Rekommendation 37689

³¹ Lag (1997:736) om färdtjänst, Riktlinjer för färdtjänst FTN 2021-0026

³² RS2019-1160/RS 2019-0829, bla. Verksamhetsplan, Intern kontrollplan, Delegationsordning

³³ SL 2015-0586

³⁴ Regionrevisorerna, Årsrapport färdtjänstnämnden 2021

³⁵ FTN 2021-0023

³⁶ FTN 2020-0020

för färdtjänstnämnden. I nämndens delårsrapport som rapporterades till regionfullmäktige fanns den utökade prognosen för 2022. I och med detta godkände fullmäktige det utökade investeringsutrymmet.

Projektet har därefter löpt på enligt reviderad tidplan och lanseringen skedde 28 november 2022. Lanseringen var förenat med driftsstörningar som påverkade möjligheten att fakturera genom systemet i bokslutet. Detta hanterades i stället genom manuella bokningar.

3.5 Granskningar utan väsentliga iakttagelser

Revisionen har granskat ledningsnära kostnader och representation utan några väsentliga iakttagelser. Revisionen har även granskat verksamhetskostnader och fakturering gällande sjukresor och färdtjänstresor utan väsentliga iakttagelser.

3.6 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

I tidigare revisionsrapporter har framförts ett antal rekommendationer avseende den interna styrningen och kontrollen. I bilaga 1 och 2 framgår hur rekommendationerna har hanterats.

3.6.1 Granskning av sjukresor

I lagen (1991:419) om sjukreseersättning vid sjukresor regleras rätten till sjukresor³⁷. Fram till och med 2018-01-31 har ansvaret för sjukresor reglerats i en överenskommelse där hälso- och sjukvårdsnämnden haft kostnadsansvaret och trafiknämnden utföraruppdraget. Detta ansvarsförhållande framgår dock inte av respektive nämnds gällande reglemente³⁸. Som revisionen tidigare påpekat löpte dessutom överenskommelsen ut sista januari 2018³⁹.

Revisionen har tidigare rekommenderat förvaltningens ledning att ta fram en överenskommelse mellan färdtjänstnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden som reglerar ansvaret och utförandet av sjukresor⁴⁰. Arbetet med att utforma en ny överenskommelse startades våren 2017. Av granskningen framgår att en överenskommelse mellan trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har tagits fram 2022⁴¹, men att den behöver anpassas med anledning av att färdtjänstnämnden upphörde⁴². Revisionen bedömer därmed rekommendationen som delvis åtgärdad.

³⁷ Med sjukresa avses en patients resa till eller från vård och behandling (sjukvård) och patientens folkbokföringsadress

³⁸ LS 2018-0731

³⁹ Regionrevisorerna, Årsrapport trafiknämnden 2019

⁴⁰ Rekommendation nr 45763, Regionrevisorerna Delrapport färdtjänstnämnden 2020

⁴¹ HSN 2022-1556

⁴² Enligt beslut från fullmäktige upphörde Färdtjänstnämnden 31 december 2022. Verksamheten flyttar till trafiknämnden.

3.6.2 Strategisk inriktning

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att säkerställa att mål, strategisk inriktning och prioriteringar för den långsiktiga utvecklingen av färdtjänsten och dess förhållande till den allmänna kollektivtrafiken fastställs.⁴³ Revisionen har vid tidigare granskningar konstaterat att ett arbete pågår med bland annat en ny *Utvecklingsplan färdtjänst*, men att utvecklingsplanens funktion i den kort- och långsiktiga styrningen inte varit tydlig.⁴⁴

Arbetet med utvecklingsplanen har beroenden till flera andra projekt, bland annat framtagandet av ett *nytt trafikhanteringssystem* och *utredning Framtida inriktning för färdtjänst*.

Av nämndens verksamhetsberättelse för 2021 framgick att *Framtida inriktning för färdtjänst* aktualitetsprövades under 2020 och 2021 avseende de delar av utredning som avser trafikupplägg för resor med färdtjänst och sjukresor. Studien blev klar november 2021 och användes som underlag till arbetet med det nya trafikhanteringssystemet. Utredningen *Framtida inriktning för färdtjänsten* har även utgjort ett av underlagen i framtagandet av *utvecklingsplan färdtjänst*, genom att behov och krav som identifierats i utredningen har inkorporerats i utvecklingsplanen. Av granskningen framgår att *utvecklingsplan färdtjänst* har färdigställts under 2022 och kommer avrapporteras under våren 2023.

Bedömning

I och med att utredningen *framtida inriktning färdtjänst* har aktualitetprövats och *utvecklingsplan färdtjänst* har färdigställts, så bedömer revisionen rekommendationen som åtgärdad.

4 Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3.

4.1 Årsbokslut inklusive verksamhetsberättelse (förvaltningsberättelse)

Årsbokslutet är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

⁴³ Rekommendation nr 1067 (29469 enligt ny numrering), Landstingsrevisorerna delrapport trafiknämnden 2017

⁴⁴ Regionrevisorerna, årsrapport färdtjänstnämnden 2019. Regionrevisorerna, årsrapport färdtjänstnämnden 2020

Vad gör regionrevisorerna?

Regionrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av regionens nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten. Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på www.sll.se. Det går även att prenumerera på regionrevisorernas nyhetsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se.

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se
Hemsida: www.regionstockholm.se
Org.nr: 232100-0016

Regionrevisorerna

Rekommendationer till nämnd/styrelse – ÅR 2022

Färdtjänstnämnden

Hållbarhet

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
29475 Från rapport 2018 Årsrapport Tidigare ID 1511	Färdtjänstnämnden bör säkerställa att befintliga styrande dokument är relevanta och efterlevs vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken.		ÅR 2022 Årets granskning visar att relevansen för av befintliga styrande dokument säkerställs och efterlevs vid upphandling gällande färdtjänstverksamheten. Ett utvecklingsarbete pågår på trafikförvaltningen gällande de styrande dokumenten för upphandling och förvaltning av trafikavtal. Revisionen kommer att följa arbetet på förvaltningen. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.

Intern kontroll

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
58278 Från rapport 2020 Årsrapport	Färdtjänstnämnden bör säkerställa att delegationsbeslut anmäls till nämnden i enlighet med nämndens delegationsordning.		ÅR 2022 Av granskningen framgår att det under våren 2022 genomfördes avstämning mellan trafikförvaltningen (juridik) och ansvarig på sektion färdtjänst och delegationsbeslut började anmälas till färdtjänstnämnden istället för utskottet, i enlighet med färdtjänstnämndens delegationsordning. Färdtjänstnämnden upphörde vid årsskiftet. Nu är anmälan av delegationsbeslut reglerat av Trafiknämndens delegationsordning. Från och med årsskiftet ska beslut som fattas av tjänstemän på uppdrag av trafiknämnden anmälas till trafiknämnden enligt delegationsordningen. Revisionen

Regionrevisorerna

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
			bedömer rekommendationen som åtgärdad.

Strategisk styrning och organisation

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
29469 Från rapport 2017 Delrapport Tidigare ID 1067	Färdtjänstnämnden bör säkerställa att mål, strategisk inriktning och prioriteringar för den långsiktiga utvecklingen av färdtjänsten och dess förhållande till den allmänna kollektivtrafiken fastställs.		ÅR 2022 Revisionens granskning visar att utredningen framtida inriktning färdtjänst har aktualitetsprovats och utvecklingsplan färdtjänst har färdigställts, i och med detta så bedömer revisionen rekommendationen som åtgärdad.

Säkerhet

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
29473 Från rapport 2018 Årsrapport Tidigare ID 1508	Färdtjänstnämnden bör i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för säkerhet anta en trafiksäkerhetspolicy och säkerställa att den tillämpas av samtliga entreprenörer.		ÅR 2022 Revisionens uppföljning visar att nämnden beslutat om en trafiksäkerhetspolicy för färdtjänstverksamheten samt tillämpar den i upphandlingar. Rekommendationen bedöms därför som åtgärdad.
37687 Från rapport 2019 Årsrapport	Nämnden bör, utifrån den egna organisationens behov, inventera och fatta beslut om styrande dokument för informationssäkerhet.		ÅR 2022 Av granskningen framgår att färdtjänstens verksamhet är en integrerad del av trafiknämndens styrande dokument för informationssäkerhet, och anpassade efter färdtjänstens verksamhetsområde. Rekommendationen utgår med anledning av att färdtjänstnämnden upphör.
37688 Från rapport 2019 Årsrapport	Nämnden bör regelbundet följa upp status på informationssäkerhetsarbetet.		ÅR 2022 Rekommendationer utgår med anledning av att färdtjänst-

Regionrevisorerna

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
			nämnden upphör.
37689 Från rapport 2019 Årsrapport	Nämnden bör säkerställa att TN för deras räkning tillförsäkras att ansvariga för informationssäkerhetsarbetet ges mandat att kunna rapportera direkt till ledningen.	●	ÅR 2022 Av granskningen framgår att ansvarig för informationssäkerhet på sektion färdtjänst har fått mandat att rapportera avvikelser i arbetet med informationssäkerhet direkt till förvaltningschefen för trafikförvaltningen. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.

Regionrevisorerna

Rekommendationer till ledning – ÅR 2022

Färdtjänstnämnden

Avtalsstyrning och uppföljning

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
77068 Från rapport 2021 Årsrapport	Revisionen rekommenderar ledningen att stärka systematiken för riskanalys och dokumentering vid uppföljning av avtal, samt i övrigt säkerställa följsamhet till trafikförvaltningens befintliga styrande dokument gällande avtalsuppföljning.		ÅR 2022 Årets granskning visar att relevansen för av befintliga styrande dokument säkerställs och efterlevs vid upphandling gällande färdtjänstverksamheten. Ett utvecklingsarbete pågår på trafikförvaltningen gällande de styrande dokumenten för upphandling och förvaltning av trafikavtal. Revisionen kommer att följa arbetet på förvaltningen inklusive färdtjänstverksamheten. Rekommendationen bedöms som åtgärdad

Intern kontroll

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
45763 Från rapport 2020 Delrapport	Trafikförvaltningens ledning bör verka för att en överenskommelse ingås med hälso- och sjukvårdsförvaltningen som reglerar ansvaret och utförandet av sjukresor.		ÅR 2022 Av granskningen framgår att ett förslag på överenskommelse som reglerar ansvaret och utförandet av sjukresor finns framtaget, men med anledning av att färdtjänstnämnden upphörde 2022-12-31 måste avtalet anpassas till dessa förutsättningar. Rekommendationen bedöms därmed vara delvis åtgärdad. Då färdtjänstnämnden har upphört tas rekommendationen bort och motsvarande rekommendation läggs in på trafiknämnden, rekommendation nr 96676.

Regionrevisorerna

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar

Regionrevisorerna

BEDÖMNINGSMÅL OCH BEDÖMNINGSKRITERIER

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges finansiella mål (resultatkrav) och följt fullmäktiges ekonomiska riktlinjer.
2. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål för verksamheten och genomfört tilldelade uppdrag.
3. Nämnden/styrelsen har i övrigt bedrivit verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.
4. Nämndens/styrelsens verksamhet har bedrivits i enlighet med för verksamheten gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömningskriterier:

Tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelse kan förekomma.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Ottillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till en eller fler av nedanstående ansvarsprövningsgrunder¹:

- *Bristande måluppfyllelse – verksamhet*

¹ God revisionsred 2018

Regionrevisorerna

- *Bristande måluppfyllelse – ekonomi*
- *Ohörsamhet/obstruktion*
- *Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning*

Intern styrning och kontroll

Nämnden/styrelsen ansvarar för att det finns en intern styrning och kontroll som med rimlig grad av säkerhet leder till måluppfyllelse, effektiv verksamhet och regelefterlevnad. Nämnden/styrelsen har säkerställt systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
2. Nämnden/styrelsen har i budget/verksamhetsplan fastställt ekonomiska och verksamhetsmässiga mål i linje med fullmäktiges mål och övriga uppdrag. Målen är mätbara/uppfoljningsbara.
3. Nämnden/styrelsen har riktlinjer och rutiner för väsentliga områden för att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs.
4. Nämnden/styrelsen har genomfört en riskanalys som identifierar, värderar och prioriterar väsentliga risker. Nämnden/ styrelsen har i en plan för intern kontroll, i enlighet med regionens fastställda regelverk, fastställt vilka åtgärder/ kontroller som ska hantera prioriterade risker.
5. Nämnden/styrelsen följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
6. Nämnden/styrelsen har ett informations- och kommunikationssystem som stödjer styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
7. Nämndens/styrelsens rapportering ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
8. Nämnden/styrelsen har säkerställt en tillräcklig beredning av ärenden.

9. Nämnd/styrelse har fattat beslut med stöd i reglemente, delegation eller i uppdrag från fullmäktige.

Bedömningskriterier

Tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelser kan förekomma.

Inte helt tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Otillräcklig

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som försvårar styrning, ledning, uppföljning och kontroll som därför måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till en eller fler av nedanstående ansvarsprövningsgrunder²:

- *Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet*
- *Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi*
- *Otillräcklig beredning av ärenden*
- *Obehörigt beslutsfattande*

Räkenskaper

Nämndens/styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning och kan ligga till grund för styrning, ledning, uppföljning och kontroll av den verksamhet som bedrivs.

Bedömningsmål:

1. Nämndens/styrelsens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt landstingets regler och anvisningar.
2. Nämndens/styrelsens delårsrapport och årsbokslut/årsredovisning ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

² God revisionssed 2018

Bedömningskriterier:**Rättvisande**

Räkenskaperna uppfyller i allt väsentligt bedömningsmålen. Avvikelse kan förekomma. Eventuella värderings-, klassificerings- och/eller upplysningsfel är inte av sådan karaktär att de väsentligen påverkar bilden av nämndens/styrelsens resultat och ställning.

Inte rättvisande

Räkenskaperna innehåller väsentliga avvikelser eller allvarliga brister i förhållande till bedömningsmålen och ger inte en rättvisande bild av resultat och ställning.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till ansvarsprövningsgrunden³ ej rättvisande redovisning.

³ God revisionsred 2018